

קובץ

האור לחיים

שנה
שביעית

מאמרים ושיחות
מורן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת ויקרא תשפ"ד
פרשת זכור - פורים

אמרי-השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	
19:13	18:28	* 17:36	י-ם
19:10	18:26	17:35	ת"א
19:11	18:28	17:36	חיפה
19:11	18:27	17:36	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 17:16

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **02-5380014**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת ויקרא - שבת זכור - פורים תשפ"ד

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש ויקרא

פרשה ויקרא:

- 1 ..... תפילה מעומק הלב
- 9 ..... יעשה תשובה ויתכפר לו
- 11 ..... במידה שאדם מודד בה מודדים לו
- 13 ..... איש מפי איש - עד משה רבנו
- 15 ..... ללמוד מוסר מבעלי החיים

פרשת זכור:

- 18 ..... חום או קור

פורים:

- 22 ..... אורה - זו תורה
- 25 ..... בחשק ובשמחה
- 26 ..... החפיפה המלכותית

בס"ד

הזמנים העדכניים
נמצאים בסוף ההוברת

הודעה חשובה!

שע"י מוסדות 'אור החיים'

ידידים ורוכשים נכבדים. שלום וברכה.
בלוח השנה 'המאור' הנוכחי - לשנת תשפ"ד אותו רכשתם / קיבלתם,
נפלה טעות בציון
תאריך המעבר לשעון קיץ הקרוב

תפילה מעומק הלב

ידע את כוח התפילה והרבה להזכיר זאת בדרשותיו שהיו חודרות לנבכי הנפש.

פעם הגיע אליו אברך, וסיפר לו את צרתו בלב שבור ומתוך בכי. "כבר שמונה שנים אנו נשואים ועדיין לא זכינו להיפקד. הרופאים מיואשים, ואנו מחפשים סגולה טובה לזכות לבנים".

"אכן", אמר הרב, "יש לי עבורך סגולה מצוינת, שבעזרתה תזכה על ידה לבן".

צהלו פניו של האיש. "הרב, אני מוכן לעשות ככל שידרש, מהי הסגולה?" שאל.

"את הסגולה הזו לא אוכל לתת לך עכשיו", הסביר לו הרב, "בוא לביתי הלילה בשעה שתים עשרה, ואז אני

אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּם (ויקרא א, ב).

משחרב בית המקדש, תקנו חכמינו להתפלל שלוש תפילות ביום. "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ" - התפילה היא במקום הקורבן. לכן חשוב לזכור, שמטרת הקורבן היתה לקרב את לב מביא הקורבן אל הקב"ה וזוגם תכלית התפילה - להתקרב ולהידבק בה', בכל הלב.

כאשר התפילה מגיעה ממקום עמוק בלב ומתוך הרגשה שרק הקב"ה יכול לתת לנו את שאלתנו, היא ודאי נשמעת בשמים, ומתקבלת לפני ה'.

הצדיק רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, רבה של הקהילה החרדית באופקים, היה סמל לתפילה מעומק הלב. הוא

"מי" שרזעה

באמת - צועק!

מהמקום הכי עמוק בלב, צעק וזעק
מקירות ליבו, ושפך את כל צערו לפני
אבא שבשמים, כשהוא מרגיש שאין
בעולם אדם שיושיעו, רק הקב"ה יכול
לעזור לו.

כששב הרב לקחתו, הודה לו על
הסגולה הנפלאה, וציין כי תפילה
כזו לא התפלל מעודו, "לכוז קרבת
אלוקים", כך אמר, "לא זכיתי מעולם!
כעת אני מרגיש שהתקבלה תפילתי".
ואכן תוך שנה נולד לו בן.

סיפור זה סיפר רבי אריה שכטר זצ"ל
באחת מהרצאותיו, כדי להוכיח כמה
יכולה להועיל תפילה מעומק הלב,

מקווה, בעזרת ה', לתת לך אותה".
בשעת חצות הגיע האברך לבית הרב
פינקוס, והרב לקח אותו ברכבו מחוץ
לעיר אופקים, אל המדבר, שם באמצע
השממה, רחוק ממקום ישוב, עצר את
הרכב והורה לאברך: "תרד כאן לבדך,
אל תפחד, תבכה לה' מעומק הלב,
תצעק ותזעק, תבקש ותפציר! איש
לא ישמע אותך, רק הקב"ה נמצא
כאן איתך, ואני אשוב לקחתך בשעה
שלוש וחצי לפנות בוקר. זוהי הסגולה
הטובה ביותר לזכות בבנים!"
הבטיח לו הרב ונסע.

עמד שם אותו יהודי, התפלל ובכה

זה יתנו כל העבר על הפקדים מחצית השקל
כשקל הקדש עשרים גרה השקל
מחצית השקל תרומה לה'

בא בארץ משמינים על השקלים (ויקרא כ)

בהתקרב חודש אדר ב' יומי הפורים הבעל"ט או פונים אליכם להירתם
ולחוק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים בהרמת קרן התורה,
בתרומתכם

זכר למחצית השקל
למוסדות אור החיים והנה יותר נתתי...
25 ₪ לנפש
המחמיר לתת 30 ש"ח
(שיעור הכסף המזוקק כולל המני"מ) תבוא עלינו ברכה
לפרטים ולתרומות: **02-5000455**

חזר הנער על המילים בקול רם, אולם
התבייש לצעוק.

והנה נכנס אל החדר סבל אחד, הר
אדם, ואמר לרב: "הרב, אני יודע שכל
העולם הזה הבל. אומנם מימי לא
למדתי תורה, אך אני יודע שהפאר
של העולם זה תלמיד חכם, ואני רוצה
להיות תלמיד חכם!"

אמר לו האדמו"ר: "רצונך להיות
תלמיד חכם? בבקשה, תצעק צעקה
מכל הלב: 'אני רוצה להיות תלמיד
חכם!'".

והסבל צעק והכריז זאת בקול גדול כל
כך, שנשמע עד שוק העיר.

אמר האדמו"ר לנער: "אתה שומע
איך צועקים? מי שרוצה באמת -
צועק! הוא עוד יהיה תלמיד חכם!"

וכך היה! אותו אדם למד והשקיע את
כל כוחו בתורה עד שנעשה תלמיד
חכם ומורה הוראה בישראל.

אם אדם מתפלל ומבקש מה' דבר
שרוצה בו בנקודה האמיתית והפנימית
ביותר, מכל הלב, הקב"ה יתן לו. לכן

כשהמתפלל מתקרב אל ה' ונדבק בו.
והנה קם בחור מבין המאזינים ואמר:
"כבוד הרב, אני הוא אותו ילד שנולד
מהתפילה שהתפלל אבי באותו לילה
במדבר לפני כעשרים שנה!"

תפילה כזו היא כקורבן, שעליו נאמר:
"אדם כי יקריב מכס" - על ידי הקורבן
יתקרב האדם לה'.

ומהו התנאי לקבלת התפילה? -
שהאדם ירצה באמת! אם הדבר
חשוב לו מאוד, והוא יפנה את בקשתו
אל אביו שבשמים, ודאי תתקבל
תפילתו.

פעם הגיע אב עם בנו אל אדמו"ר
גדול, וביקש שיברכו לקראת הבר
מצוה, שיגדל להיות תלמיד חכם.

שאל האדמו"ר את הבן: "האם אתה
באמת רוצה להיות תלמיד חכם?"

"כן" השיב הנער.

"אם כך", הורה לו הרבי, "תצעק: 'אני
רוצה להיות תלמיד חכם!'".

הרי זה מרוב אהבתו אלינו.

נספר סיפור אחד מיני רבים על השגחת ה' עלינו, גם כאשר נדמה לנו שהעניינים מתגלגלים שלא לטובתנו:

מעשה ביהודי בעל משפחה של תשע נפשות, שעבד במכון רנטגן. יום אחד נסגר המכון, והוא נותר ללא מקור פרנסה. חיפש עבודה אחרת, פנה לפה ולשם, אך לא מצא מקום עבודה מתאים.

בוקר אחד היה בדרכו לראיון במקום עבודה מבטיח, והתאכזב מאוד כשהפסיד את האוטובוס, שמשמעות הדבר שהוא עלול להחמיץ את הראיון. אותו יהודי הצטער על כך מאוד, והנה לשמחתו עצר לו טרמפ שנסע לכיוון המתאים.

למרות זאת, הוא לא הגיע לאותו ראיון. במקום זה, מצא את עצמו מעורב בתאונה קטנה בכביש, והוא פנה לבית החולים לבדיקות.

הוא הרגיש איך העבודה, שחשב

יש להתפלל תמיד מעומק הלב ולא רק כדי לצאת ידי חובה, בבחינת "וְלַעֲבֹדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם" (דברים יא, ג) - מכל הלב, כי "הָאָדָם יִרְאֶה לְעֵינָיו וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב" (שמואל א טז, ז), ה' יודע אם זו תפילה אמיתית.

מי לנו דבוק בבוראו יותר מה"חפץ חיים" זצ"ל, שכל חייו היו מלאים באהבת ה', והיה עבד לבוראו בכל מאודו!?

חתנו, הרב לוינסון זצ"ל, שהיה גאון עצום ושימש כיד ימינו בכל ענייני הישיבה, וה"חפץ חיים" אהבו בכל ליבו, חלה ונפטר על פניו.

בהלוויתו, נעמד ה"חפץ חיים" זצ"ל להספידו, ובתוך הדברים העיד על עצמו כי עד היום היה חלק בליבו שאותו מלאה האהבה לחתנו היקר, ואילו עכשיו, כשהלך החתן לעולמו, התפנה מקום בלבו ויכול לאהוב את ה' בכל לבבו!

כך קיבל עליו הצדיק את הדין באהבה, בידיעה ברורה כי כל מה שעושה ה'

כל הסיבות, הוביל אותי אל המטרה הנכספת!" סיכם האיש את סיפורו.

אמרו חז"ל (ברכות יד ע"א): "כל המתפלל ואחר יוצא לדרך, הקדוש ברוך הוא עושה לו חפציו, שנאמר: 'צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּךְ וַיֵּשֶׁם לְדַרְךָ פְּעֻמּוֹ'" (תהילים פה, יד).

מהי הכוונה "עושה לו חפציו"?

מפרש המהרש"א (שם): כיון שהקדים להתפלל, הולך הצדק לפניו והוא יצליח במעשה ידיו.

מעשה באיש עסקים שניהל מפעל גדול. מטבע הדברים מתעוררות במפעל כל מיני שאלות שדורשות את הכרעת המנהל. יש מנכ"ל ומזכירות ופועלים, אבל הוא אחראי על הכל.

משום כך רגיל היה, שמדי בוקר, כבר

אותה למתאימה, מתרחקת ממנו בפעם השנייה, והתחזק באמונה כי הכל מאת ה'!

בבית החולים הוכנס האיש לבדיקת רנטגן, ושם נודע לו כי הם מחפשים בדחיפות עובד חדש למכון הרנטגן לעבודה מיידית!

ברגע שקיבל מכתב שחרור, ניגש להתראיין, ועל אתר התקבל לעבודה. אז התברר לו למפרע כי המסלול שעבר: האוטובוס שברח והתאונה בטרמפ - הם היוו את התוכנית ששירטט לו הקב"ה מלכתחילה על מנת שימצא את העבודה הזו, ויוכל לפרנס את משפחתו בכבוד.

"אני התלוננתי על מזלי הרע, שבמקום להגיע לראיון המתוכנן הגעתי לבית החולים, ולא ידעתי שהקב"ה, מסובב

בקבלה גמורה, שאינו עונה לטלפונים ולא מקבל הודעות עד אחרי התפילה. כבר למחרת בבוקר הגיע הניסיון.

על צג הטלפון הופיע מספרו של המנכ"ל. מה יכול לקרות שהוא זקוק לו? הוא הרי נותן לו יד חופשית בכל דבר!

לרגע התפתה לענות, אבל במשנהו החליט: קבלה זו קבלה. אני לא עונה ויהי מה!

הפלאפון דמם לרגע, אך מייד אחר כך התעורר שוב לחיים. המנכ"ל התקשר שוב ושוב ושוב. בודאי קרה משהו, הבין המנהל - ובכל זאת החליט שאינו עונה עד אחרי התפילה.

בקומו משנתו, משאירים לו הודעות דחופות שהוא מוכרח להתייחס אליהן.

לפעמים היה הטיפול בהן אורך שתי דקות בלבד, אך לפעמים נאלץ להתעכב חצי שעה ואפילו שעה. מה אפשר לעשות? זו פרנסתו! אי אפשר לזלזל בזה, הרי לעולם יפשוט אדם נבלה בשוק ולא יזדקק לבריות...

כשלמד את הגמרא בברכות, וראה הלכה מפורשת בשולחן ערוך (סימן פט סעיף ב), שאסור לאדם לעסוק בשום דבר לפני התפילה, וחובה עליו להקדים ולהתפלל לפני שיפנה לעסקיו - התעורר לקבל על עצמו

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי חמישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

את חוזה השכירות של המקום שהיה אצלי, עברו עליו ואמרו: 'טוב, הכל תקין', ונתנו אישור..."

בעל המפעל היה המום. לפני שמונה חודשים אירע לו סיפור דומה. גם אז הוא היה לפני התפילה, אך אז כן הצליחו העובדים להשיגו. הוא רץ למקום, התחנן לאנשי מס הכנסה שיתנו לו ללכת להתפלל, אך הם לא הרשו לו. הכריחו אותו לשבת איתם ולגמור את הבדיקה, רק כמה דקות לפני חצות הוא הצליח להשתחרר מהם ו'לחטוף' תפילת שחרית...

וראה זה פלא, ברגע שקיבל על עצמו שלא יתעסק בשום עסק לפני התפילה, נתן לו הקב"ה ניסיון, וכשעמד בו, מייד הראה לו כמה הרוויח!

"זה לא המזל שלי", אמר למנכ"ל,

הוא השתיק את הפלאפון והתפלל במתינות כדת וכדין. סיים את התפילה, למד את סדר הלימוד הקבוע שלו, ורק כשיצא מבית הכנסת פנה להתקשר בחזרה.

"בוקר טוב. מה קורה?"

"אדוני", מחזיר לו המנכ"ל, "יש לך יותר מזל משכל".

"לא מזל, אלא תפילה. מה העניין?"

"הגיעו לכאן קבוצת נציגים של מס הכנסה וביקשו שאוציא להם תיקים. אמרתי שאינני יכול לפתוח את המקום, זה רק בסמכותו של בעל הבית. הרגעתי אותם שאני אתקשר אליך ומיד תבוא. אבל לא ענית. במשך ארבעים דקות ניסיתי להתקשר, והם המתינו. בסופו של דבר נמאס להם. הם ביקשו לראות

לעילוי נשמת

קלרה בת צילה ז"ל

קבלת ההלואה במצב הדחוק שלו זה לא פשוט. מה עושים?

במחשבתו עלתה הגמרא, שלעולם יקדים האדם תפילתו קודם עסקיו, והוא החליט למרות הכל ללכת להתפלל. אחר כך יספיק מה שיספיק...

הוא הלך ומצא את הציבור מתחיל בדיוק "אשרי...". החל להתפלל איתם במתינות.

כשהסתימה התפילה, אמר "עלינו לשבח" מילה אחר מילה, בלי לרוץ החוצה, כשהוא אומר לעצמו: 'אתה מאמין או לא? אם אתה מאמין - תישאר עד הסוף!'

כשסיים את המילים: "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד", והרים את עיניו, ראה את אחד הערבים. מה הוא עושה כאן? הוא גר בשכונה אחרת!

"עוד לא התפללתי", הסביר לו האברך הערב, "אתה צריך שאחתום לך ערבות?", ובו במקום חתם על שטר הערבות.

הוא יוצא מהתפילה, ונדהם לראות

"זאת התפילה! עם ישראל הם מעל המזל! אם אדם מקבל על עצמו באמת ובתמים, ה' עוזר לו!".

אברך חיפאי סיפר סיפור מופלא באותו עניין -

הוא היה זקוק בדחיפות לסכום כסף גדול, כדי לא לאבד את דירתו, ולאחר שלא הצליח להשיגו מבני משפחתו, פנה לגמ"ח. בעל הגמ"ח דרש שני ערבים, ואף נקב בשמותיהם של שני אברכים שהוא סומך עליהם.

הוא התריע בו, שהוא נמצא במקום רק עד השקיעה. אם יספיק להשיג את החתימות עד אז - יוכל לקבל את הכסף מיד, ואם לאו - ההלואה תחכה למועד אחר.

האברך יצא משם במהירות, והציץ בשעונו - נותרה לו מחצית השעה בלבד עד השקיעה, והוא עצמו לא התפלל מנחה. שני האברכים אינם גרים בשכונה הזו. עליו לנסוע אליהם. לא יתכן שיספיק לעשות את שני הדברים הללו, אבל גם לדחות את

הצד הטוב ביותר!

האם ישנה הבטחה גדולה יותר לאדם מאשר שהקב"ה יעשה לו את כל עסקיו?!

וכי יעלה על הדעת שהקב"ה מקפח שכר בן אדם?!

איך בעולם שום מצווה שאדם מפסיד ממנה! רק יש לקיימה בטהרת הלב ובשמחה, ומיד יראה את ישועת ה'!

מול עיניו את הערב השני! גם הוא הגיע לכאן משכונה אחרת... מה קרה לו?

"הפסדתי את המניין אצלנו, אז באתי להתפלל כאן", הסביר לו האברך בפשטות, "אתה צריך שאחתום לך? בבקשה..."

כשהשטר החתום בידי רץ במהירות לגמ"ח. הוא מצא את בעל הגמ"ח מתכונן לצאת. "יש לך נס שהספקת. כבר ממש עמדתי ללכת. הנה, קח את כל הכסף...", והעניין כולו סודר על

יעשה תשובה ויתכפר לו

עונשו? אמרה להם: 'הנפיש החטאת היא תמות'. שאלו לתורה: 'חוטא, מהו עונשו?' אמרה להם: 'יביא אָשָׁם וְיִתְפָּקֵר לוֹ'. שאלו להקב"ה: 'חוטא מהו עונשו?' אמר להם: 'יעשה תשובה ויתכפר לו'."

בזמן שבית המקדש היה קיים,

נָפֵשׁ פִּי תַחֲטָא בְּשִׁגְגָה מִכָּל מִצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָה... וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פֶּר בֶּן בְּקָר (ויקרא ד, ב-ג).

במדרש (ילקוט'ש יחזקאל רמז שנח) מובא: "שאלו לחוכמה: 'חוטא, מהו עונשו?' אמרה להם: 'חטאים תִּרְדֶּף רָעָה' (משלי יג, כא). שאלו לנבואה: 'חוטא, מהו

איך אוכל לשוב, הרי נזקפים לחובתי
 חבילות רבות של עברות, חטאים,
 עוונות ואי קיום מצוות, איך אשוב?
 על כך מוסיף הנביא, כי ישנה אפשרות
 לשוב בקלות: "קחו עִמָּכֶם דְּבָרִים" -
 דברי תורה, "וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'".

אדם אינו יודע כמה גדול ערכו של
 לימוד התורה. אדם שרוצה לשוב
 בתשובה, אומר לו הקב"ה: תלמד
 תורה, ואני מבטיח לך שאקבל אותך
 בתשובה, ואמחק לך את כל העברות
 שעשית!

אין כמו מעלת התורה, היא הגבוהה
 ביותר!
 רק בעולם האמת יראה האדם מהי
 העוצמה של דקת לימוד תורה.
 'צ'קים' כאלו לא ניתן לפרוט בזה
 העולם.

יהודי שעבר עברה, היה מביא קורבן
 ומתכפר. וכיום, שאין בית מקדש
 ואין קורבנות, העצה היחידה היא
 מה שאמר הקב"ה - "יעשה תשובה
 ויתכפר לו".

וכיצד עושים תשובה?

הנביא הושע (יד, ב) אומר: "שׁוּבָה
 יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֹנֶגְךָ",
 ומייד אחרי כן ממשיך: "קחו עִמָּכֶם
 דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'".

ולכאורה לא מובן, כבר בתחילת
 הפסוק אומר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל", ולשם
 מה הוצרך לחזור שוב על המילים:
 "וְשׁוּבוּ אֵלַי ה'?"

אלא, אדם ששומע את המילים:
 "שׁוּבָה עַד ה' אֱלֹהֶיךָ" אומר לעצמו:

להצלחת
 בתיה בת שלי

במידה שאדם מודד בה מודדים לו

שיבדוק את העיניים...

וְנוֹדְעָה הַחֲטָאֵת אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ (ויקרא

ד, יד).

לכאורה, המילה "עָלֶיהָ" נראית מיותרת.

בספר "ציצים ופרחים" לרבי יעקב בן רבי יוסף חיים [חי לפני יותר ממאה שנה בירושלים], כתב, כי מוסר גדול למדנו מייטור מילה זו. הייסורים הבאים על האדם נועדו כדי שיפשפש במעשיו וידאג לתקנם. אולם כיצד ידע האדם על איזה חטא באו עליו הייסורים?

התשובה לכך היא: "וְנוֹדְעָה הַחֲטָאֵת אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ". כיון שהייסורים באים על האדם מידה כנגד מידה, כמו שאמרו רבותינו (בראשית רבה ט, יא): "כל המידות בטלו, מידה כנגד מידה לא בטלה", ואמרו עוד (סוטה ח ע"ב): "במידה שאדם מודד בה מודדין לו" - ממילא, על ידי הייסורים יכול האדם לדעת באיזה חטא נכשל ולתקנו, אם יש לאדם, חלילה, בעיה בעיניים

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, תלמידו של הגר"א, קיבל על עצמו להתפלל רק במקום שיש בו ספר תורה. הגם שאין זה מן הדין, ומותר להתפלל גם במקום שאין ספר תורה, מכל מקום הוא קיבל על עצמו חומרה להתפלל אך ורק במקום שיש בו ספר תורה, שאז קדושה גדולה יותר שוכנת על המקום.

פעם אחת התקיים כנס רבנים ולא היה במקום ספר תורה, ובכדי להגיע לבית כנסת עם ספר תורה היה על הרב לטרוח טרחה גדולה, ובהצטרף זה שהרבנים לחצו עליו להישאר ולהתפלל איתם, הסכים הרב להקל לעצמו ולהתפלל באופן חד פעמי במקום שאין ספר תורה.

בביתו של הרב היה ספר תורה, כיון שלפעמים לא היה יכול ללכת לבית

ואם, חלילה, מקבל האדם עונש, עליו לשים לב שבדבר הזה הוא נהג שלא כהוגן.

רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מספר, שפנה אליו יהודי שתקפוהו כאבים גדולים ברגליו. הרב המליץ לו ללכת לבדיקות, וכך עשה אותו יהודי.

כשחזר לביתו, בעודו סובל מכאבים איזמים ברגליו, פתח היהודי את הספר "חרדים" [ספר המדבר על מצוות האיברים, ומהי המצווה שציוה ה' לעשות בכל איבר ואיבר], ונפתח לו במצוות התלויות ברגליים: מצוות הליכה לבית הכנסת, מצוות לווית המת וביקור חולים, מצוות שמחת חתן וכלה וכו'.

לפתע, צצה במוחו מחשבה: הרי ידידו

הכנסת, כגון שהאריך בשיעור עם תלמידיו וכדומה, והיה רוצה להקפיד ולהתפלל עם ספר תורה, לכן כתב ספר תורה, והניחו בביתו. כשהגיע לביתו באותו לילה, חשכו עיניו: ספר התורה נעלם, נגנב!

הרב הבין מפני מה אירע הדבר, ומיד התחיל להתוודות ואמר בליבו ש"בשלי הסער הגדול הזה" - בגלל שעבר על מנהגו והתפלל במקום שאין בו ספר תורה.

בעוד הרב מתוודה לה' על חטאתו, ומתחנן לבורא עולם שימחל לו, נכנס הגנב לבית הרב, והספר תורה בידו, ביקש מחילה מכבוד הרב, וסיפר שתקף אותו יצרו וגנב את ספר התורה כדי למוכרו.

בשמים מודדים לאדם לפי מעשיו,

ולבקר את חברו החולה, התוודה בפני ה', וקיבל על עצמו שמכאן ואילך יהיה זהיר במצוות התלויות ברגליים. אחרי זמן קצר, הרגיש הקלה בכאבים, ולאחר כמה ימים חלפו להם כל הכאבים.

אדם שזוכה לדעת בדיוק מה הקב"ה רוצה ממנו - זה דבר גדול. בדורנו אין איתנו יודע מה בדיוק הקב"ה רוצה, אבל כשלומדים ועוסקים בתורה, נגלים בפנינו תזכורות לדברים שלא עשינו כהוגן ובידינו לתקנם.

הטוב חלה לפני כמה שבועות, ועדיין שוכב בבית החולים, והוא לא הלך לבקרו עקב הטרחה הגדולה הכרוכה בכך. בנוסף, חבר קרוב ביקש שיגיע לסעודת 'שבע ברכות' שלו, והוא סירב, ולא מזמן היתה לווייה שהוא התעצל ללכת בה וללוות את הנפטר באופן הראוי, אלא הלך צעד אחד וחזר לביתו.

הבין היהודי שהתירשל במצוות התלויות ברגליים, ולכן הביא עליו הקב"ה את הכאבים הללו ברגליו. מיד הרהר בתשובה, וקיבל על עצמו ללכת

איש מפי איש - עד משה רבנו

עצמו".

מבאר ה"אור החיים" הקדוש כוונת דבריהם, כי כל דבריו של השי"ת למשה רבנו, לא היו אלא דברי תורה שימסור אותם לישראל. לכן אומר התנא בתחילת פרקי אבות: "משה

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א, א).

דרשו חז"ל (ילקוט שמעוני פרשת ויקרא רמז תל"א): "יכול היה מדבר עמו לצורך עצמו, תלמוד לומר 'לאמר', בשביל ישראל היה מדבר עמו ולא בשביל

זאת מפי הגבורה, ואילו הם שמעו
זאת איש מפי איש.

זוהי בעצם מהות מסירת התורה
שנמסרה מדור לדור.

לכן לא די בידיעה בעלמא, אלא צריך
שתהיה מסורת, שיהיה לאדם ברור
שכך אכן נמסר מדור לדור. ואם
אדם לא מקבל מדור קודם, הוא לא
יכול להעביר הלאה. התנאי למסירת
התורה לדורות הבאים הוא: לקבל את
הדברים איש מפי איש, עד משה רבנו.

קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע",
ללמדנו כי לא היה סוד שהקב"ה לימד
את משה רבנו, שמשה לא העבירו
לכלל ישראל. כל מה ששמע מפי
הגבורה, כל התורה כולה וכל סודות
התורה, הוא מסר לכלל ישראל, והם
ידעו כמותו. כל סודות הקבלה, כל
הכוונות, הכל הוא מסר לדורות
הבאים. בכך הושוו בני ישראל למשה
רבנו, שכל מה שהוא ידע - ידעו אף
הם. ההבדל ביניהם היה, שהוא שמע

זה יתנו כל העבר על הפקדים מהצית השקל
כשקל הקדש עשורים גרה השקל
מזצית השקל תרציה חד

ב' באדר משמיעים על השקלים (ויקרא טו)

בהתקרב חודש אדר ב' וימי הפורים הבעל"ט או פונים אליכם להורתם
ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים בהרמת קרן התורה,
בתרומותכם

זכר למחצית השקל
למוסדות אור החיים והנה יותר נתמ'?

25 ₪ לנפש
המחמיר לתת 30 ש"ח

(שיעור הכסף המזוקק כולל המני"מ) תבוא עליו ברכה
לפרטים ולתרומות: **02-5000455**

ללמוד מוסר מבעלי החיים

תמהו, השוק כולו מלא באנשים, מי 'מטייל' בשוק? בכל זאת מילאו את רצונו ולקחוהו לשם.

הלכו וראו שישה סבלים נושאים יחד משא כבד מאוד - דלת גדולה עשויה מברזל. הסבלים התאמצו מאוד והזיעו. נראה היה שהדלת כבדה ביותר, וזקוקים לכעשרים אנשים כדי לשאתה... אך היו רק שישה, והם הלכו נושפים, מתנשפים ומזיעים.

פנה הרב אל תלמידיו ואמר: "הראיתם אותם? כמה הם מזיעים ומתייגעים, ולמרות זאת גם כאשר יגיעו לייעדם, ויניחו את הדלת במקומה, לא יסיימו את מלאכתם להיום. עליהם יהיה ללכת לסחוב דלת נוספת, סולם גדול

אדם פי יקריב מכם קרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן (ויקרא א, ב).

הפסוק עוסק בסוגי בעלי החיים שניתן להקריב מהם קורבן לה' - בהמה, בקר וצאן.

רבנו יוסף חיים זצ"ל מבאר (בן איש חייל ח"ב, דרוש א' לשבת הגדול), שבדברים אלו מתבררת באופן נפלא דרך עבודת ה' בעולם, ובהקדם המעשה הבא:

רב גדול, תלמיד חכם מופלג, היה ספון בבית המדרש ולומד ללא הפסקה. באחד הימים פנה לתלמידיו ואמר: "רוצה אני לצאת לטייל".

"לאן?" - שאלוהו.

"לשוק".

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

חיפשו בעיניהם אחר בעל הבית, ומצאוהו טרוד מאוד. הוא ישב בפינה, וערך ביקורת על החשבונות. מי יודע, אולי חסרים כמה שקלים בחשבון?!... הוא היה כל כך שקוע בחשבונותיו, עד שאפילו לא הבחין באוכל שהגישו לו ובשתייה שעמדה לידו. לא אוכל ולא שותה, רק מדקדק בביקורת ספרי החשבונות.

אמר להם הרב: "ראו, איך הוא מוסר את נפשו בכדי להרוויח כמה שקלים, ולשם כך מוכן לא לאכול ולא לשתות. עלינו ללמוד ממנו מהו עמל אמיתי. כך עלינו לשבת וללמוד את התורה הקדושה! לשכוח מצרכי הגוף ולמסור את עצמנו לעמל התורה!

או שקים גדושים, וגם מחר ימשיכו לשאת משאות כבדים עוד ועוד - ואף על פי כן הם אינם מואסים בעבודתם, ואינם מתייגעים.

ואילו בן אדם רק מתיישב ללמוד, ומייד - התעייפת'...

הם בשביל דלתות מייגעים את גופם, ואנחנו פוחדים על עצמנו כל כך. אדם אומר על עצמו: 'אם אתעייף מלימוד, אני עלול להיחלש...' ממה הוא פוחד כל כך? הוא לא ייחלש! אדרבה, ההפך הוא הנכון - "אז תתחזק ותתרפא והיתה לה שמחת עולם".

המשיכו הרב ותלמידיו בדרכם, והנה ראו חנות ענקית מלאה בסחורות.

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: 02-6400000 שלוחה 9

שנושאת משאות בשתיקה, וסובלת את העול, כך צריך לסבול עולה של תורה.

מן הבקר - זו הביקורת שעשה אותו עשיר על חשבונותיו, כפי שהיה שקוע בביקורת זו, כדי שאולי ירוויח באמצעותה עוד כמה שקלים, כך צריך לנהוג בעבודת ה' - להיות שקועים בה בתכלית ולהסכים לוותר מרוב שקיעות גם על צרכי הגוף.

ומן הצאן - אלו הילדים, צאן קדושים. כדרך שהם שקועים במשחקיהם, כך עלינו להיות שקועים בלימוד ובענייני עבודת ה', בלי להסיח את דעתנו לשום דבר אחר.

בדרכם חזרה הבחינו בילדים משחקים. הילדים רצו מכאן לשם, והיו מרוכזים בו כל כך עד ששום דבר מסביב לא עניין אותם.

"לימדו מהילדים" - אמר הרב לתלמידיו. "כשהם משחקים הם שוכחים את העולם כולו. ומהו משחק? שטויות והבלים שאין בהם כלום... ואנחנו, שיושבים ולומדים, כמה צריכים אנו להשקיע את מוחנו אך ורק בתורה הקדושה, בלי למצוא עניין בשום דבר אחר."

זהו שאמרה התורה: "מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבֶּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרְיֵבוּ אֶת קִרְבְּנֵיכֶם".
מן הבהמה - אלו הסבלים, כמו בהמה

חום או קור

למדרגה של דבקות בה', אבל עמלק לא אהב את ההתלהבות בעבודת ה', כי היא מקרבת את ישראל לאביהם שבשמים, ולכן הכניס מושג של קרירות בעבודת ה', קרירות בקיום המצוות. שיקיימו, אבל בלי החום, בלי ה"אש המזַבֵּחַ תִּקְוֶה בו" (ויקרא ו, 1).

ומכיון שהפשיר אותם מהרתחה שהיו בה, הראה גם לעמים האחרים שהם יכולים לבוא להילחם בישראל. משום שכל זמן שישראל דבוקים בה', אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט עליהם. מתי הצליחו העמים להילחם בהם? כאשר נכנסה בהם קרירות בעבודת הבורא יתברך.

לכן נצטוינו לזכור את מעשה עמלק ולמחות אותו. וזה נרמז בפסוק: "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֶק", מה הכוונה במילה "לך"?

לכאורה עמלק הרע לכל עם ישראל, אבל לפי מה שבארנו עמלק הכניס קרירות בעבודת ה' בלב כל אדם

השבוע, מלבד פרשת ויקרא, נקרא גם את פרשת "זכור" - "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עֲמָלֶק... אֲשֶׁר קָרָה בְּיָדְךָ" (דברים כה, יז-יח).

מהו "אֲשֶׁר קָרָה"?

באחד הפרושים הביא ברש"י: "לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתחתך. שהיו כל האומות יראים להילחם בכם ובא זה והתחיל, והראה מקום לאחרים. משל לאמבטיה רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד, קפץ וירד לתוכה. אף על פי שנכווה, הקרה אותה בפני אחרים".

עמלק "קרר את האמבטיה", הוא זה שגרם שלא יחששו העמים להילחם בישראל. כיצד עשה זאת?

על ידי שהפשיר את עם ישראל מהרתחה שהיו בה.

עם ישראל הגיע למדרגת התלהבות גדולה מאוד בעבודת ה' יתברך,

העם העמלקי, שאין לנו ידיעה ברורה מי הוא היום. בזעזוע הכי קטן יכול הקב"ה למחוק מדינות שלמות מן העולם, כפי שהוא מראה לנו מידי פעם.

מעט לעת מתרחשים אירועים כמו רעידת אדמה, צונאמי או הוריקן, שלכאורה נראים לבני האדם כתופעות טבע המתרחשות מפעם לפעם, אולם אנו, יהודים מאמינים בני מאמינים, יודעים שהכל מגיע מהקב"ה, ואין בהם טבע ומנהגו של עולם כלל, אלא הכל ניסים ונפלאות שיש להם מטרה ותכלית.

אדם הרואה את ידו החזקה של ה' - אסור לו להתעלם! חלילה לנו לומר: "זה טבעי... האדמה יכולה פתאום לרעוד, מחמת החור בשכבת האוזון

מישראל, וזה הכוונה "לך".

"לך" - בגימטריה חמישים - לרמז שעמלק ניסה לגרום לכך שעם ישראל, שהיו כבר שקועים במ"ט [ארבעים ותשע] שערי טומאה, יגיעו לשער החמישים, ממנו כבר לא יוכלו לצאת.

כל יהודי ויהודי מחויב למחות מליבו את הקרירות הזו שגורמת לו לקיים את המצוות בלי לב, "כמצוות אנשים מלומדה", ולהכניס בליבו שמחה ואושר בקיום המצוות מתוך אהבת ה'. כך נקיים את מחיית עמלק הפנימי שבתוכנו, ועל ידי כך נזכה שהקב"ה ימחה בקרוב את עמלק החיצוני.

לקב"ה יש דרכים משלו למחות את

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אל הסמיכות לפסוק הקודם - "הַיֵּשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין".

הקב"ה עונה על טענת בני ישראל: "הַיֵּשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", ואומר להם: תמיד אני נמצא ביניכם ודואג לכם ואתם אינכם רואים? האינכם יודעים מי עושה לכם את כל הניסים והנפלאות?

אם כך אתם מתעלמים ממצייאות ה' והשגחתו, אשלח את אויבכם, ודבר זה יזכיר לכם להתפלל לה'. לכן מיד כתוב: "וַיָּבֹא עִמָּלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל".

ומביא המדרש משל לאב שלקח את בנו והרכיבו על כתפיו, והיה הולך איתו בדרך. והילד מבקש: "אבא, קנה לי את הכדור הזה", "תן לי את המקל היפה הזה", ואביו נותן לו מה שרוצה.

שהאוויר הנכנס בו פועל על הים..."

אדם יכול להסתכל על כל דבר בעולם במבט גשמי, ולא להבין שיד ה' מכוונת הכל, ואלו הם רק רמזים שה' יתברך מרמז לנו: "עוּרוּ יְשָׁנִים מְשַׁנְתְּכֶם, וְנִרְדְּמִים הִקְיִצוּ מִתְרַדְּמֵתְכֶם" (רמב"ם פ"ג מהלכות תשובה ה"ד).

כשרואים דברים כאלה יש ללמוד! לראות ולקחת מוסר. מה שה' הביא על העמים - הכל נועד עבורנו, שאנחנו ניקח לעצמנו מוסר, והמוסר הנצרך הוא, שכל אחד ידע את יסוד זכירת מעשה עמלק.

פרשת מלחמת עמלק פותחת בפסוק: "וַיָּבֹא עִמָּלֶק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְדִם" (שמות יז, ח). רש"י הקדוש מביא את דברי המדרש המתיחסים

לעילוי נשמת
אליהו בן מזל ז"ל

זה שהצילו עד עתה.

אסור לנו לשכוח מי מוביל אותנו ודואג לנו. עלינו לחזק את האמונה שבכל צעד ושעל שאנחנו מהלכים בעולם, הכל מאיתו יתברך.

וכפי אשר תבער בליבנו אש האמונה, ונחדיר בליבנו שהכל מאת הקב"ה, אף אם איננו רואים ומרגישים זאת - כך ישגיח עלינו ה', וישפיע עלינו שפע ברכה והצלחה.

עבר שם אדם אחד, והבן שעל כתפי אביו שואל: "ראית את אבי?"

אמר לו אביו: "כלום אינך יודע היכן אני?! הרי אני מרכיב אותך על כתפי, ומגן עליך מפני קוצים ואבנים, ומלבד זאת אני נותן לך את כל מבוקשך, וכעת אתה שואל אדם אחר אם ראה אותי?!"

השליכו האב מעל כתפיו, ובא הכלב ונשכו. אז החל הילד לצעוק: "אבא אבא תציל אותי", כי הבין שאביו היה

השיעור השבועי

של מרן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ימי המישי

ביאורים נפלאים על פרשת השבוע

ימי שלישי

שיעור מוסר

בשעה 21:00 בהיכל הישיבה רח' עזרא 1 ירושלים

orhachaim.co.il

ניתן גם לשמוע את השיעור בטלפון: ☎ 02-6400000 שלוחה 9

אורה - זו תורה

גם לפני מרדכי ואסתר עם ישראל היו מקיימים את מצוות התפילין, למדו תורה, וקיימו את היום טוב, אך הם עשו זאת רק מפני ציווי ה', ולא הגיעו להשגה ולהבנה שהתורה הקדושה היא באמת אור נפלא שמאיר ומשפיע על האדם ומראה לו את הדרך אשר ילך בה ואת המעשה אשר יעשה.

רק בפורים, לאחר הנס הגדול, לאחר שקיימו וקיבלו את התורה מרצון, הצליחו להשיג את ההבנה העמוקה הזו, והתורה הפכה אצלם להיות לאורה.

בפורים הם זכו להבין שברית המילה זהו ששון, זכות נפלאה שיהיה בנו את חותמת של העם היהודי - עם ה'.

על הפסוק לַיהוּדִים הָיְתָה אֹרֶה וְשִׂמְחָה וְשִׂשׂוֹן וְיָקָר (אסתר ח, טז), דרשו רבותינו (מגילה טז ע"ב):

אֹרֶה - זו תורה.

וְשִׂמְחָה - זה יום טוב.

וְשִׂשׂוֹן - זו מילה.

וְיָקָר - אלו תפילין.

שואל הגאון רבי יהודה צדקה ע"ה:

מדוע כשמרדכי ואסתר כתבו את המגילה הם רמזו זאת בצורה של רמז במילים "לַיהוּדִים הָיְתָה אֹרֶה וְשִׂמְחָה" - ולא כתבו במפורש בפסוק "ליהודים הייתה תורה ויום טוב מילה ותפילין...?"

והסביר הרב דבר נפלא מאוד:

לעילוי נשמת
שלמה בן אסתר ז"ל

בבית, כעיוור המגשש באפילה.
 בדומה לזה מבארים רבותינו שעם
 ישראל בלי התורה דומים כמו עיוור
 המגשש באפילה, שלא יכולים
 להתקיים.

וזה הכוונה "לְיִהוּדִים הָיְתָה אֹרְחָה",
 לעם ישראל היה חסר את ההרגשה
 שהתורה זה אורה- אור עצום, ובלעדיו
 הם נמצאים בחושך.

על הפסוק (אסתר ט, כז) קִיְמוּ וְקַבְּלוּ
 הַיְהוּדִים, דרשו רבותינו (שבת פח
 ע"א) קיימו מה שקיבלו כבר. דהיינו
 שבפורים זהו יום קבלת התורה, ביום
 זה קיבלו ישראל מחדש את התורה
 הקדושה.

ולכאורה קשה, והרי התורה התקבלה
 כבר וניתנה בהר סיני, ואם כן מה שייך
 ל'קבלה' מחדש, מאחר והיא קיימת
 כבר אצלם?

אבל הביאור, כאמור, שלמרות
 שקיבלו את התורה בסיני, עד זמן
 מרדכי ואסתר עדיין הייתה חסרה

בפורים הם זכו להבין שמצוות
 התפילין היא מצווה כה יקרה וחשובה
 בפני ה'.

כל עניין פורים נסוב סביב פסוק אחד:
 לְיִהוּדִים הָיְתָה אֹרְחָה וְשִׁמְחָה וְשִׂשׁוֹן
 וְיִקָּר (אסתר ח, טז). אֹרְחָה- זו תורה (מגילה
 טז ע"ב), זו התוצאה של פורים.

וההבנה בזה שכל העניין של פורים
 היה לצורך דבר אחד- שעם ישראל
 יזכו להרגיש שהתורה זה לא עוד איזה
 מצווה, אלא התורה היא כל המהות
 של עם ישראל!

כדי להמחיש זאת נמשיל משל:
 אדם בנה בית וריהט אותו בכלים יפים
 ונאים, 'וְכֵלִים מְפִלִים שְׁוֹנִים' (אסתר א,
 ז), אך לא דאג שיהיה חשמל בבית,
 ואפילו נר אין לו להדליק. האם יש
 ערך לבית כזה?

למרות שהבית יפה ומסודר בצורה
 נפלאה עם כל הריהוט היקר ביותר,
 הרי בעת שתגיע שעת החשכה,
 האדם הזה יצטרך לגשש את דרכו

כח), והאירו והגביהו את ישראל להבין להשכיל ולהרגיש שהתורה זה האור והחיות של עם ישראל, הם הגיעו להרגשה וההבנה העמוקה שהתורה היא האור ובלעדיה לא יכולים לחיות! תהילות לא-ל, ברוך הוא, בכל בתי הכנסיות ברחבי הארץ והעולם זוכים היהודים להתאסף בחג הפורים ולהרגיש מעט מן האור הנפלא הזה שהרגישו עם ישראל באותו זמן.

אצלם ההרגשה שבלא התורה נמצאים באפילה, בתוך מרתף חשוך. עד אז עם ישראל חשבו שוודאי התורה טובה עבורם, אך לא הייתה את ההרגשה הנפלאה שלחיות בלי התורה זה לחיות בלי חשמל, בלי אור, ואי אפשר להסתדר.

אבל כשהגיעו עם ישראל לתקופת נס ימי הפורים שלא יסופו מן־עַם (אסתר ט,

זה יתנו כל העבר של הקורים הבעל"ט אנו פונים אליכם להירטם בשקל הקדוש עשרים גרה השקל מנצית השקל תרומה לה

בא באדר משמיעים על השקלים (שבתה ט)

בהתקרב חודש אדר ב' ימי הפורים הבעל"ט אנו פונים אליכם להירטם ולחזק את מפעל התורה של מוסדות אור החיים בהרמת קרן התורה, בתרומתכם

זכר למחצית השקל

למוסדות אור החיים והנה יותר נתאי? ...

25 ₪ לנפש

המחמיר לתת 30 ש"ח

(שיעור הכסף המזוקק כולל המע"מ) **תבוא עליו ברכה**

לפרטים ולתרומות: **02-5000455**

בחשק ובשמחה

אין לך ממה לחשוש.

נתן אחשוורוש את הסמכות והכוח להמן לעשות כרצונו ולגזור גזירת שמד ח"ו על כל היהודים.

נמצא שכל הגזירה הקשה באותה תקופה הייתה משום שישנו עם - ישנו מן המצוות.

אסור לנו 'לישון' ולקיים את המצוות בעצלות, אלא צריכים אנו להיות ערניים ולקיים את המצוות בחשק בשמחה ובהתלהבות, בזמן שצריך לישון ישנים, אך בזמן התפילה ולימוד התורה צריכים אנו להיות ערניים ובווערים לקיים את מצוות ה' יתברך, חם לבִּי בְּקַרְבִּי בְּהִגִּי תִבְעַר אֵשׁ (תהילים לט, ד).

"וַיֹּאמֶר הַמֶּן לְמַלְכָּא אַחְשֵׁרוּשׁ יִשְׁנֵנו עִם אֶחָד מִפְּאָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים" (אסתר ג, ח).

יִשְׁנֵנו עִם - "ישנו מן המצוות" (מגילה יג, ע"ב).

המן הרשע סיפר לאחשוורוש לשון הרע על ישראל, 'ליכא דיִדע לישנא בישא כהמן' (מגילה שם), אין מי שידע לדבר לשון הרע יותר טוב מהמן, אך אחשוורוש לא רצה לשמוע, וטען שהוא חושש להתעסק עם היהודים, אין מי שנלחם נגדם ונשאר בחיים.

אמר לו המן: אין לך מה לדאוג, זה לא עם ישראל שהיו בעבר, הם ישנונים, "ישנו מן המצוות", הם מפוזרים ומפורדים, אין ביניהם שלום, אחד רב עם השני ואלוקיהם עזב אותם, ולכן

החפיפה המלכותית

קולו של המן ולא זיהו אותו, וכשהגיעו המן ומרדכי לרחוב בו התגורר המן, שמעה בתו של המן את הקריאות וחשבה בליבה שכנראה אביה הוא הרוכב על הסוס ומרדכי היהודי הוא זה שמנהיג אותו...

תיכף ומיד הלכה לבית הכסא, לקחה סיר לילה מלא במי רגלים - וְהָלֵא מִי רַגְלִים יָפִין לָהּ... (מנוסח פֵּיטוּם הַקְּטוּרֹת) - עלתה לראש הגג וזרקה משם את כל תכולת מי הרגליים על ראשו של המן אביה. קלעה בדיוק למטרה! ומיד אח"כ כפתה על ראשו גם את הכלי.

המן שהיה המום ומזועזע, הסיר מיד את הכלי מראשו כדי לראות מי עשה לו כדבר הזה, ליד ארמון ביתו עושים לו חפיפת ראש?

ולתדהמתו הוא רואה שזאת לא אחרת מאשר בתו, "בֵּת נְעוּת הַמְּרָדוֹת" (שמואל א כ, ל), צעק המן לעברה - ובתו מרוב הפחד והבהלה עשתה צניחה חופשית מהבניין ומתה במקום.

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהִמָּן מַהֵר קַח אֶת הַלְּבוּשׁ וְאֶת הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה כֵן לְמַרְדֵּכִי הַיְּהוּדִי... וְהִמָּן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁ... (אסתר ו, י).

אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָמַל עָלַי (תהילים יג, ו), ישתבח שמו לעד של מלך מלכי המלכים הקב"ה, ברגע אחד הפך ה' יתברך את כל הקערה על פיה, מְשֻׁנָּה עֲתִים, וּמְחַלֵּף אֶת הַזְּמַנִּים (ברכות קריאת שמע-ברכת מעריב ערבים) והוציא את עם ישראל מעבדות לחירות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב ומאפילה לאור גדול (פסחים פ"י מ"ה).

המן הרשע שכל כך שנא וביקש את רעת מרדכי היהודי, נהפך להיות בהוראת המלך כשמשו האישי וכעבדו של מרדכי הצדיק, וחוייב להרכיבו על סוס ולצעוק בקול גדול בכל רחבי הממלכה "כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ" (אסתר ו, ט).

מחמת הקריאות המרובות עבור מרדכי בכל רחבי העיר שושן, נצרך

התורה מנין? הַמֶּן הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבַלְתִּי אֶכֶל מִמֶּנּוּ אֶכְלֶתָ (בראשית ג, יא), והרי עץ הדעת חיטה היה (ברכות מע"א).

המן הרכיב את מרדכי על הסוס ביום טוב הראשון של פסח (ט"ו בניסן) ולמחרת נתלה - וכפי שכבר המליצו על כך הקדמונים את לשון הפסוק (יהושע ה, יב) 'וַיִּשְׁבֹּת הַמֶּן מִמַּחֲרַת' - הפסח.

והרי חיטה שנפלה עליה מי רגליים נהפכה להיות חמץ, ומכיון שהיה זה ביום טוב, כפתה עליו בתו של המן את הכלי, עד שיבערו אותו מן העולם למחרת יום טוב הראשון של פסח... יהי רצון שנזכה לשאוב מימי הפורים הקדושים שמחה וששון לכל ימות השנה ונזכה לראות בקרוב בגאולה השלימה, אמן.

וזהו שאומר אח"כ הכתוב 'וְהָמֶן נִדְחַף אֶל בֵּיתוֹ אֶבֶל וַחֲפוּי רֹאשׁ', אֶבֶל - על בתו שהתאבדה, וַחֲפוּי רֹאשׁ - עם חפיפת הראש שבתו עשתה לו... (מגילה טז ע"א), בֵּן יֶאֱבְדוּ כָּל אוֹיְבֵיךָ ה' (שופטים ה, לא).

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א שואל, מדוע לאחר שזרקה בתו של המן את מי הרגליים הייתה צריכה לכפות גם את הכלי על ראשו? והסביר באופן נפלא על פי המבואר בדברי רבותינו (פסחים ו ע"א), שהמוצא חמץ ביום טוב ראשון של פסח צריך לכפות עליו כלי עד מוצאי יום טוב ואח"כ לשורפו.

המן הרשע נמשל לחמץ-לחיטה, וכפי שדרשו רבותינו (חולין קלט ע"ב) המן מן

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות
ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאס הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל.

מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל.

רחל רוחאם ללה בת נרקיס ז"ל, תמר בת רגינה ז"ל.

רחל בת נגימה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל.

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, יעקב בן ברטל ז"ל.

יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל, ר' יצחק בן נעימה ז"ל. תנצב"ה.